

2025 AİLE YILI ÇERÇEVESİNDE KAMU ÇALIŞANLARI İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİR ÖNERİLERİMİZ

Bilindiği üzere 2025 yılı Cumhurbaşkanı sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yüksek takdirleriyle "Aile Yılı" olarak ilan edilmiştir.

Son yıllarda gerek ekonomik koşullar gerekse sosyal değişimin getirdiği birçok olumsuzluk nedeniyle Türk aile birliği yaralar almış, evlenme sayıları düşerken boşanmalarda ise kayda değer bir artış yaşanmaktadır. Buna göre 2001 yılında 8,5 olan evlenme hızı 2023'te 6,63'e gerilemiş; boşanma hızı ise aynı dönemde 1,41'den 2,01'e yükselmiştir. Buna paralel olarak nüfus artış hızımız giderek düşmüş, toplumun sağlıklı bir biçimde devamlılığını sağlayacak olan doğurganlık oranı 1970'lerde 5,1'den bugün 1,5'e gerilemiştir.

Kadınların işgücüne katılım oranının artması ile artan kadın çalışan sayısına paralel olarak giderek zorlaşan ekonomik yapı ve istihdam piyasası, kadınların çalışma hayatında yaşadığı zorlukların artmasına, aile yapısında ve çocuk sayısındaki bu önemli değişime etki eden önemli bir faktör olmaktadır.

Bu çerçevede 2025 Aile Yılında, arzu ettiğimiz Türk aile yapısının korunması ve aile birliğinin tahkim edilmesi noktasında kamuda görev yapan kadın kamu çalışanlarına yönelik olarak aşağıda belirttiğimiz hususların hayata geçirilmesinin önemli olduğu kanaatini taşımaktayız:

1. Kadınların sivil toplum örgütlerinin yönetim kademelerinde daha fazla yer alabilmelerinin teşviki amacıyla sivil toplum kuruluşlarında temsil oranını artırmak üzere kadınlar için oluşturulan alt komisyonların hukuki bir statüye kavuşturularak, bu komisyonlarda görev alan kadınlarımıza haftada en az 1 gün izin verilmesi için yasal bir düzenleme yapılmalıdır.
2. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi'nde yer alan ilkelere uyulmalı; kadının sosyal ve ekonomik açıdan gelişmesini ve ilerlemesini sağlamak için, özellikle politik, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlar başta olmak üzere bütün alanlarda, erkeklerle eşit olarak insan hakları ve temel özgürlüklerden yararlanmaları ve bu hakları kullanmaları sağlanmalıdır.
3. Kamu görevlilerine ödenmekte olan eş (2.807,82 TL) ve çocuk parası (0-6 yaş için 506,28 TL, üstü için 253,14 TL) miktarları artırılmalıdır.
4. Doğum sonrası ücretli analık izni ve süt izin süreleri artırılmalıdır.
5. Doğum yapan ya da bebek sahibi olan kamu görevlilerinin kısmi zamanlı çalışabilmesine imkân sağlamak amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun doğum yapan memurların analık izninin veya kullanması halinde doğum sonrası 2, 4 veya 6 aylık yarım zamanlı çalışma hakkının bitiminden çocuk ilkökula başlayıncaya kadar yarım gün çalışabilme hakkı getiren ek 43. maddesinin ilk fıkrasına uygun yönetmelik düzenlemesi yapılmalıdır.
6. Ücretsiz doğum iznine ayrılan personelin maaşının %50'si kurumca karşılanmalı, emekli keseneklerinin tamamı kurum tarafından ödenmelidir.
7. İstihdamda evlilik ve analık sebebiyle kadınlara karşı yapılan olumsuz ayırımın önlenmesi ve etkin çalışma hakkının sağlanması için yasal düzenleme yapılmalıdır.

8. Kadınların, Devletin her kademesinde, özellikle karar mekanizmaları içinde görev alması, kamu hizmetinin hazırlanması ve uygulanmasına katılması için pozitif ayrımcılık da içeren tedbirler alınmalıdır.
9. Tüm kamu kurumlarında personele uyum (oryantasyon) eğitimlerinde zorunlu eğitim olarak cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmelidir.
10. Çalışanların işyerlerinde maruz kaldığı psikolojik ve fiziki tacizin önlenmesi için kurumların disiplin yönetmeliklerinde caydırıcı hükümlere yer verilmelidir.
11. Kurumlarda PDR (psikolojik rehberlik birimi) kurulmalıdır.
12. Hamilelik süresince zararlı olduğu kanıtlanan işlerde kadınlara özel koruma sağlanmalı, sağlık ve doğurganlık korunmalıdır.
13. Kreş (0-3,3-6 yaş kreş ve yaşlılar için) hasta, engelli ve yaşlı bakım hizmetlerinin profesyonelce sunulacağı bakım ve rehabilitasyon merkezleri yaygınlaştırılmalıdır.
14. Kreş ve bakım evi hizmetlerinden yararlanamayan personele, bu hizmetleri dışarıdan karşılayabilmesi için günün şartlarına uygun ekonomik destek sağlanmalıdır.
15. Kamuda personel atamalarında aile birliğinin sağlanması öncelik olmalıdır.
16. Aile birliğinin sağlanması bakımından yer değiştirme suretiyle atamalarda sözleşmelilere ilişkin kısıtlamalar kaldırılmalıdır.
17. Devlet memurlarının yer değiştirme suretiyle atanmalarına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesinde ilk olarak memurun isteği dikkate alınmalı, zorunlu yer değiştirmelerde dahi memurun isteği öncelikli olarak değerlendirilmelidir.
18. Özür durumundan yer değiştirmelerde özrün bulunduğu yerde boş kontenjan olup olmadığına bakılmaksızın il emrine atama yapılması sağlanmalı, Anayasa'nın 41. maddesindeki ailenin korunması ilkesine aykırı olarak boş norm ve kadro aranması yönündeki uygulamalar hususunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
19. Becayı haklı olmayan kurumlarda çalışan tüm personele becağı hakkı tanınmalıdır.
20. Üniversiteler bünyesinde görev alan personele de çerçeve yönetmelikte değişiklik yapılarak ayrı bir yönetmelikle atamalarının düzenlenmesi ve özür durumuna bağılı yer değiştirebilme imkânı sağlanmalıdır.
21. Özür durumuna bağılı yer değiştirmeler, öğrenim özrünü de kapsamalıdır.
22. Devlet memurlarının özür durumundan yer değişikliklerinde adaylıklarının kaldırılmış olması veya zorunlu hizmetlerini tamamlamış olmaları gibi şarta bağılı durumların tamamı kaldırılmalıdır.

23. Sağlık 6zr6 sebebi ile yer değiştirecek olanların sağlık 6z6rlerini belgeleyen sağlık raporlarında eğer hastalık sabit ise ve memurun çalıştığı yerde tedavi imk6nı yoksa başkaca bir kayıt aranmaksızın sağlık 6zr6nden yer değiştirmesi yapılmalıdır.

24. Anne, babası bakıma muhtaç olan her memur isteği halinde anne, babasının olduğu yere tayin edilmelidir.